

Liikenne- ja viestintäministeriö
Viestintäpolitiikan osasto
Lainsäädäntöneuvos Maaret Suomi

MUISTIO

21.5.2013

TAAJUUSUUNNITELMAN MUUTTAMINEN

Taajuussuunnitelma ja sen tarkoitus

Radiotaajuuksista ja telelaitteista annetun lain (1015/2001) 6 §:n 2 momentin mukaan, sellaisena kuin se on 1.7.2009 voimaan tullessa laissa 332/2009, valtioneuvosto vahvistaa yleiset periaatteet taajuuksien käytölle sekä taajuussuunnitelman viestintämarkkinalain (393/2003) 4:§:ssä tarkoitettuun toimilupaa edellyttävään teletoimintaan, televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain (744/1998) 7 §:ssä tarkoitettuun toimiluvanvaraiseen televisio- ja radiotoiminnan harjoittamiseen määrätyille taajuusalueille, tuotekehitys-, testaus- ja opetustoimintaan ja eräissä yksittäistapauksissa, jos yksittäisen taajuusalueen käyttöä koskevalla Viestintäviraston määräyksellä voi olla huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen.

Valtioneuvosto on 22.12.2009 antanut valtioneuvoston asetuksen radiotaajuuksien käytöstä ja taajuussuunnitelmasta (1169/2009). Asetuksen liitteessä on toimiluvanvaraiseen teletoimintaan varattujen taajuusalueiden käyttörajoitukset.

Muutoksen pääasiallinen sisältö

Asetusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että tällä hetkellä digitaalisen maanpäällisen televisiotoiminnan käyttöön osoitettua niin sanottua 700 MHz:n taajuusaluetta voidaan käyttää myös sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan sen jälkeen, kun kansainväliset sopimukset sen mahdollistavat. Ehdotus kyseisen taajuusalueen varaamisesta sähköisten viestintäpalveluiden tarjontaa, kuten esimerkiksi langattomalle laajakaistalle on yhteiskunnallisesti merkittävä viestintäpoliittinen ratkaisu, jonka suuntaviivat eduskunta on linjannut sähköisen median viestintäpoliittiseen ohjelmaan, joka annettiin eduskunnalle selontekona, antamassaan vastauksessa (EK 32/2012 vp: VNS 4/2012 vp).

Käyttötarkoituksen muutos edellyttää lisäksi taajuuskoordinaatiota naapurimaiden kanssa. Viestintävirasto on jo aloittanut kansainväliset taajuuskoordinaatiot eri naapurivaltioiden viranomaisten kanssa. Lopullinen kansainvälinen päätös 700 MHz:n taajuusalueen matkaviestinkäytöstä tehdään vuoden 2015 Maailman radiokonferenssissa siten, kuin vuonna 2012 pidetty WRC-12 -konferenssi edellytti.

Älypuhelimien ja muiden langattomien päätelaitteiden lisääntynyt käyttö kasvattaa jatkuvasti langattoman laajakaistan taajuustarvetta. Langattomissa laajakaistaverkoissa siirrettävät tietomäärät tulevat entisestään huomattavasti kasvamaan vuoteen 2020 mennessä. Langattoman laajakaistan käyttöön tarvitaan näin ollen lisää taajuuksia erityisesti matalammilta taajuusalueilta Suomen kaltaisessa harvaan asutussa maassa. Suomessa oli vuoden 2011 lopussa jo 3,6 miljoonaa kuukausimaksullista langatonta laajakaistaliittymää ja matkaviestinverkon liittymistä yli puolet käytti tiedonsiirto palvelua, kun vuoden 2007 lopussa vastaava luku oli noin 17 prosenttia. Suomen tavoitteena on siten kohdentaa taajuuksia erityisesti langattoman laajakaistan käyttöön. Tämän edistämiseksi on tarkoituksenmukaista tehdä mahdollisuuksien mukaan ennakoita tarvittavat kyseisen taajuusalueen käyttötarkoituksen muuttamiseen tähtäävät toimet, jotta vuoden 2017 alussa tapahtuva muutos on riittävän ajoissa kaikkien asianosaisten tiedossa.

Erilliset poliittiset päätökset taajuusalueen käytöstä tehdään riittävän ajoissa ennen kuin ehdotetun asetuksen mukaiseen matkaviestintätoimintaan myönnetään valtioneuvoston toimiluvat.

Lisäksi ehdotetaan, että sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuviin maanpäällisiin järjestelmiin lisätään uusina taajuusalueina komission päätöksen mukaisesti taajuusalueet 3 400–3 410 MHz ja 3 590–3 600 MHz. Muutoksen myötä kansallinen sääntely saatetaan vastaamaan komission näiden taajuusalueiden käyttöä harmonisoivat päätökset.

Muutokset ovat pykäläkohtaisesti esitettynä seuraavat:

10 § Sähköisten viestintäpalveluiden tarjontaan soveltuvat maanpäälliset järjestelmät

Asetuksen 10 §:ssä on säännökset sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvista maanpäällisistä järjestelmistä.

Suomessa seuraava mahdollinen langattomalle laajakaistalle osoitettavissa oleva uusi taajuuskaista on tällä hetkellä televisiotoimijoiden käytössä oleva 700 MHz taajuus, jonka maailman radiotaajuuskonferenssi WRC-12 päätti helmikuussa 2012 osoittaa langattoman laajakaistan käyttöön vuonna 2015. Lopullisen kansainvälisen WRC -päätöksen lisäksi asia edellyttää vielä EU-tason päätöksiä ja kahdenvälisiä taajuuksien käytön koordinoitua naapurimaiden kanssa.

Ehdotetun muutetun 10 §:n 1 momentin mukaan sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien maanpäällisten järjestelmien käytössä on taajuusalue 694–790MHz.

Ns. 700 MHz:n taajuusalueen taajuudet ovat 694 – 790 MHz:ä. Ennen yllä mainitun WRC-15 konferenssin lopullista päätöstä on laadittava myös langattomien laajakaistaverkkojen taajuuksien käyttösuunnitelma eli taajuusrasteri. Tässä yhteydessä on sovittava myös taajuusalueen alaraja sekä kansainvälisellä että kansallisella tasolla. Siten nyt ehdotetun 1 momentin mukaan taajuusalueen alarajana on 694 MHz:ä ja alarajaa voidaan tarkentaa vielä kansainvälisissä sopimuksissa myöhemmin sovittavalla tavalla.

Ehdotettu 1 momentti saattaa säädöstatasolla voimaan Sähköisen median viestintäpoliittisessa ohjelmassa vahvistetun mallin eri taajuusalueiden käyttötarkoituksista. Sen sijaan voimassa olevan asetuksen 2 §, jossa on säännökset televisiotoiminnalle varatuista taajuusalueista, on tarkoituksenmukaista muuttaa vasta kun liikenne- ja viestintäministeriön joulukuussa 2012 asettama yksityiskohtaista uudempaan maanpäällisen televisiotoiminnan jakelutekniikkaan siirtymisen jouduttamista valmisteleva työryhmä on saattanut työnsä ensimmäisen vaiheen päätökseen. Siten 2 § ehdotetaan muutettavaksi ennen 10 §:n 1 momentille ehdotettua voimaantuloajankohtaa, eivätkä nykyisen 2 §:n ja ehdotetun 1 momentin säännökset olisi keskenään ristiriitaisia

Pykälän 2 momentin mukaan myös 800 MHz:n taajuusalue on käytettävissä sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien maanpäällisten järjestelmien käyttöön. Taajuusalue on käytettävissä myös radiomikrofoneihin ja puolustusvoimien tarpeisiin. Momentti vastaa voimassa olevan asetuksen 1 momenttia.

Komission päätöksen 2008/411/EY, joka koskee taajuusalueen 3 400 – 3 800 MHz:n käytön yhdenmukaistamista, mukaan jäsenvaltioiden on varattava ja asetettava saataville viimeistään kuuden kuukauden kuluttua päätöksen voimaantulosta taajuusalue 3 400 – 3 600 MHz maanpäällisiä sähköisiä viestintäverkkoja varten. Taajuusalue 3 410 – 3 590 MHz on pykälän 2 momentin mukaisesti jo varattu komission päätöksen mukaisesti sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan.

Komission päätöksen mukaan jäsenvaltioiden on viimeistään 1.1.2012 varattava ja asetettava saataville taajuusalue 3 600 – 3 800 MHz maanpäällisiä sähköisiä viestintäverkkoja varten. Taajuusalueella 3 600 – 3 800 MHz on tällä hetkellä radiolinkkikäyttöä. Komission päätöksen 1 artiklan mukaan taajuusalueella 3400 – 3800 MHz saatavuuden ja tehokkaan käytön edistämiseksi tehtävä käyttöä koskevien ehtojen yhdenmukaistaminen ei rajoita muunlaisten käyttötarkoitusten suojausta ja toimintaa tällä taajuusalueella. Näin ollen nykyinen käyttö voi edelleen jatkua.

Voimassa olevan asetuksen 2 momentissa on edellä todetun taajuusalueen 3410 – 3590 MHz:ä lisäksi varattu taajuusalue 3 600 – 3 800 MHz:ä sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan. Pykälän 3 momentin mukaan sähköisten viestintäpalveluiden tarjontaan soveltuvaan käyttöön osoitetaan muutoksena voimassa olevaan 2 momenttiin uusina taajuusalueina taajuusalueet 3 400–3 410 MHz ja 3 590–3 600 MHz. Lisäksi taajuusalue 3400–3410 MHz tullaan Viestintäviraston määräyksessä 4 osoittamaan siirtyvälle ja kiinteälle liikenteelle ja taajuusalue 3590–3600 MHz samoin myös siirtyvälle liikenteelle.

Pykälän 4 momentti vastaa voimassa olevan 10 §:n 3 momenttia.

Asetuksen voimaantulo

Asetus ehdotetaan tulevan voimaan 2.9.2013. Asetuksen 10 § 1 momentti ehdotetaan tulevan voimaan 1.1.2017.

Asetuksen 10 §:n 1 momentin voimaantulo ajoittuu vasta vuoteen 2017, koska ennen voimaantuloa on saatettava päätökseen kansainväliset ratkaisut. Lisäksi nykyisten maanpäällisen televisiotoiminnan verkko- ja ohjelmistotoimiluvat päättyvät pääsääntöisesti vuoden 2016 lopussa, joten uusi toimilupakausi voi alkaa aikaisintaan vuoden 2017 alusta.

Muutosten vaikutukset

Muutoksilla saatetaan voimaan Sähköisen median viestintäpoliittisessa ohjelmassa linjattu 700 MHz:n taajuusalueen nykyisen käyttötarkoituksen muutos siten, että sekä televisio- että teletoimijat saavat riittävän varhaisessa vaiheessa tiedon tulevista taajuuksien käyttötarkoitusten muutoksista. Muutos lisää merkittävästi ennakoitavuutta.

Lisäksi muutoksella pyritään edistämään sähköisten viestintäpalvelujen tarjontaan soveltuvien maanpäällisten järjestelmien käyttöönottoa ja taajuuksien tehokasta käyttöä.

Asian valmistelu

Teleyrityksille ja muille taajuusalueiden käyttäjäryhmiä edustaville tahoille varattiin tilaisuus tulla kuulluksi muutoksista. Asetusluonnos liitteineen lähetettiin laajalle lausuntokierrokselle. Lisäksi muutosluonnos oli kommentoitavissa liikenne- ja viestintäministeriön verkkosivuilla.

Lausunnon toimittivat...

Esitys

Liikenne- ja viestintäministeriö esittää, että valtioneuvosto vahvistaisi taajuussuunnitelman muuttamista koskevan asetuksen edellä esitetyllä tavalla.